

kokende lava van w

door Max Bruinsma

Jonge ontwerpers-met-de-muis veroveren sinds enkele jaren de wereld van het drukwerk.

Ze putten hun inspiratie uit de populaire cultuur, de muziek, de mode, de televisie en vooral: de computer.

Van die generatie - ook wel de 'Cranbrook-generatie' genoemd, naar de Amerikaanse academie waar veel van het tegenwoordig hippe design is uitgevonden - is de Amerikaanse grafisch ontwerper P. Scott Makela een van de bekendste.

P. Scott Makela
fotografie Bill Phelps

The Wild Next
cover HOW magazine, 1994

Onderaan P. Scott Makela's eigen brief-papier voor zijn firma 'words + pictures for Business + Culture' in Minneapolis USA staat '*paper or cathode.*' Een retorische vraag, aangezien alles wat Makela maakt uit zijn computer stamt. Voor Makela is de kathodestraal achter het beeldscherm wat potlood en penseel waren voor eerdere generaties grafisch ontwerpers: het meest elementaire gereedschap. Vandaar waarschijnlijk dat in de titel van het recente overzicht van zijn werk in Bern het woordje 'or' was vervangen door '+'.
"Hier zien we een voorbode van wat de op handen zijnde versmelting van kunst, design en technologie kan

inhouden". Dat schreef een enthousiaste Rick Poynor in zijn overzicht van het nieuwste grafisch design, *The Graphic Edge*, over het werk van ontwerper / muzikant / schrijver en videomaker P. (Paul) Scott Makela. Volgens Poynor was Makela "leaving paper behind". Dat was in 1993. Sindsdien heeft Makela nog veel papier laten bedrukken, maar ook het grafisch ontwerp gedaan voor de videoclip 'Scream' van Michael en Janet Jackson, en tv-commercials gemaakt voor onder andere Lotus Software.

P. Scott Makela is een echte computergeneratie-ontwerper: wat je ziet in zijn werk lijkt soms een

bijna willekeurige 'screendump', een uitsnede uit een beeld dat zich tot ver voorbij de randen van het beeldvlak uitstrekt en dat er met een muisklik ook heel anders had kunnen uitzien. Dat bedoelt hij ook zo: "What I am trying to do is grab a chunk of experience and have that bleed off all edges", zo schreef hij in 1992 in *Emigre* nummer 23 - grafisch ontwerp met de rauwe versheid van een bloedende biefstuk. Makela is een van de meest uitgesproken exponenten van de 'Cranbrook-generatie', de internationaal invloedrijke groep ontwerpers die op de gelijknamige academie in Michigan de complexiteit van de hedendaagse postmoderne condition humaine

oorden en plaatjes

41

uitdrukten. Dat gebeurde door zoveel mogelijk tekst- en beeldlagen gelijktijdig op het scherm te krijgen - en vandaar op papier of op welke drager dan ook. Of, zoals zijn mentor April Greiman zijn werk ooit beschreef: "[...] een twaalf-gangendiner met een goed gevulde dessertwagen en een beste vrijpartij na".

Het was Greiman die Makela inspireerde tot de aanschaf van zijn eerste 'Mac', begin jaren tachtig, en die hem naar Los Angeles haalde, waar hij les ging geven aan Cal-Arts en een studio opzette. De hectische jaren in Californië eisten hun tol: Scott en zijn fellow-designer en latere vrouw Laurie Haycock Makela

trokken naar Cranbrook, "to de-professionalize", zoals Scott het later uitdrukte. Die 'deprofessionalisering' heeft ironisch genoeg intussen een vergaande invloed op professionals over de gehele wereld. Makela is een van de designers die de notie van het 'vloeiende beeld' populair hebben gemaakt: de opvatting van het beeld (wat vroeger 'de pagina' was) als een kokende lava van woorden en plaatjes, die in de meest merkwaardige vormen en conglomeraties kan stollen of soepel overvloeit in een ander beeld.

Een prospectus voor de Minneapolis College of Art & Design uit 1993 is zo gestructureerd en vormgegeven dat de pagina's zijn op te vatten als scènes uit een animatie. "In feite",

zegt Makela in Wax, "kan die hele catalogus geheel-programmeerd worden als een korte film". Iemand die zich zo weinig stoort aan de traditionele grenzen tussen de diverse communicatie-media, die zo'n ongebreidelde nadruk legt op het beeld - ook als het om woorden gaat - en die zich zo zeer laat inspireren door de hedendaagse post-cyberpunk beeldcultuur, zo iemand laadt al snel de verdenking op zich alleen om vorm te geven en niet om inhoud.

Op een geleerde bijeenkomst in Zwitserland, begin dit jaar, het zesde International Symposium on Creativity in Zermatt, merkte een bedaagde professor Antonio Zichichi

naar aanleiding van Makela's werk op dat "we zijn teruggevallen in het stadium van de holenmens (...), we nemen niets meer waar dan indrukken, tekens en gadgets". Maar hij prees de ontwerper toch, omdat die in staat bleek "hernieuwd te communiceren met een bevolking die niet meer leest". Wat Scott Makela precies communiceert, daarover zijn de taalgeleerden het nog niet geheel eens - de designcritici evenmin. Is zijn werk "slechts één pixel diep", zoals een van hen het uitdrukte, of gloort hier inderdaad de dageraad die Rick Poynor in zijn werk zag? Uit de populariteit van Makela's werk en uit zijn navolgers blijkt in ieder geval dat hij communiceert. •

P. Scott Makela

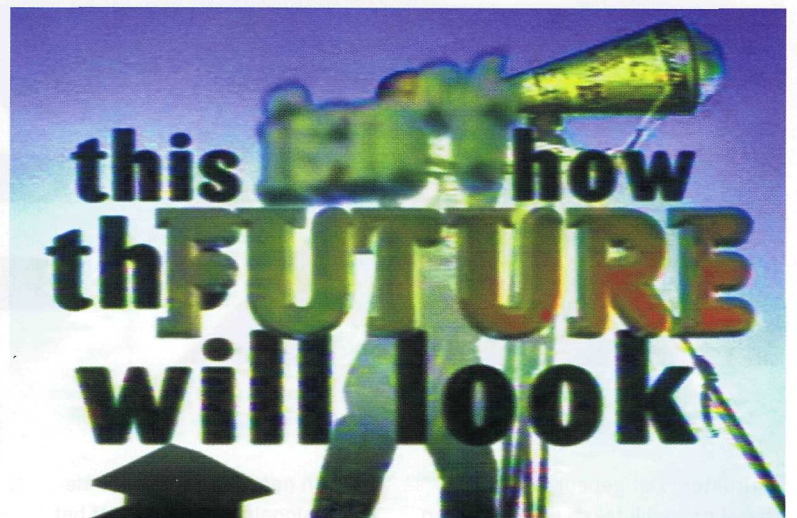

Miles Davis / Listen

Miles Davis fantasy,
1992 Warner Brothers records

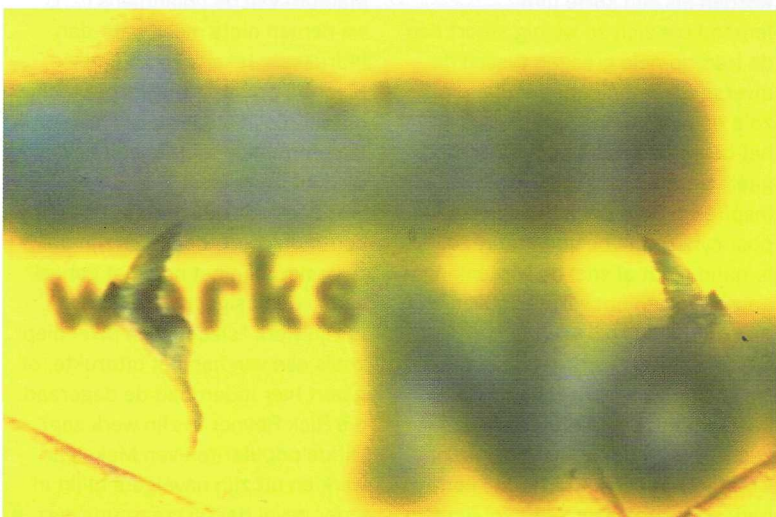
Op de allerlaatste video over Miles Davis werkten Makela en design-director Mary Ann McClure samen om aan de hand van archief-opnamen en teksten uit de Time-Warner-biografie een gelaagd product te maken.

42

stills uit commercial voor Lotus Software

design direction P.Scott Makela
regie Jeffrey Plansker, 1995

Burn / Born

affiche voor de tentoonstelling op het Kendall College of Art + Design, 1995

MAKELALTOOS P.

BUW

PAPER + CATHODE
(new graphic design for print, film and global digital media)

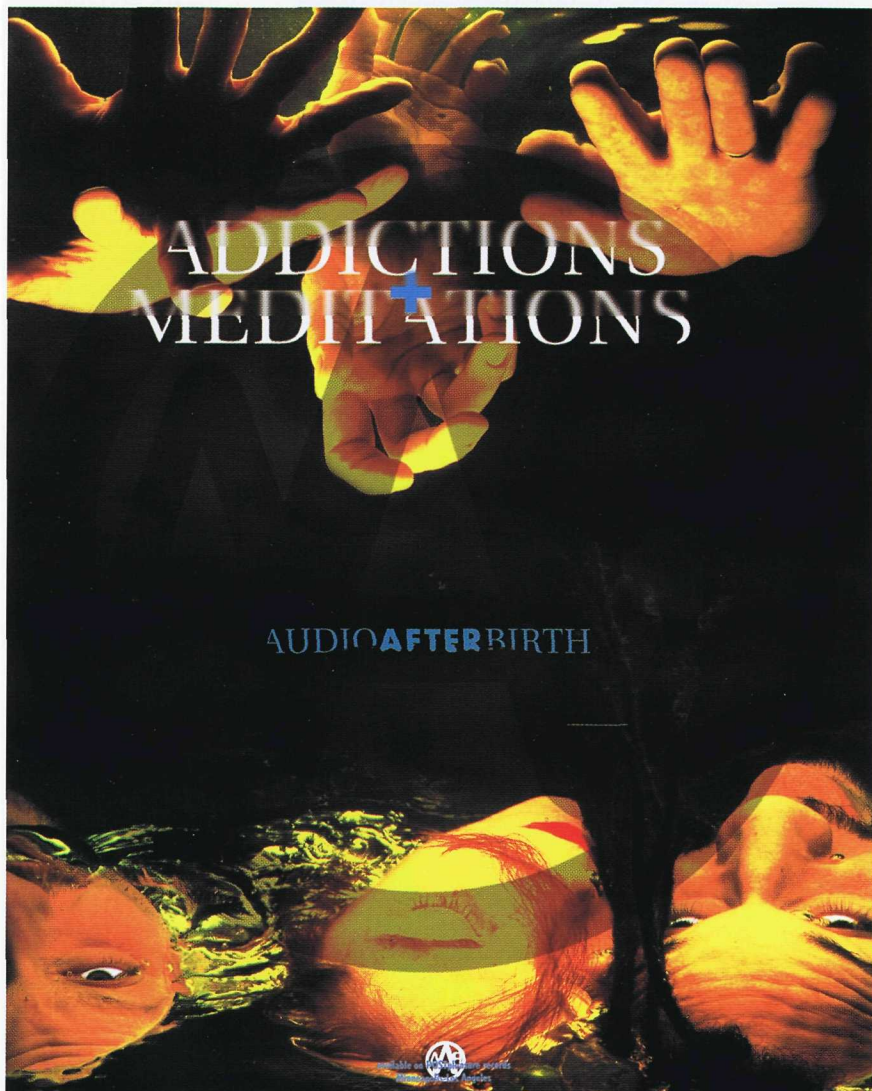
an exhibit at Kendall College of Art and Design
opening reception Feb 15, 4-6pm
lecture by P. Scott Makela and on the internet at <http://www.grfn.org/~makela/>
wed. Feb 15, 11:30am **FEBRUARY 15 - MARCH 15 1995**
gallery talk wed, feb 15, 2:30pm

P. Scott Makela

publiciteitsmateriaal
Audioafterbirth

P. Scott Makela & Laury Haycock Makela
Addictions + Meditations (industrial soul),
1996

44

MAKE

omslag catalogus

The New Discourse: Granbrook Design 1980 — 1990
Rizzoli Publishing, 1990

voorstel omslag tijdschrift MAFIA

MusicArtFashionInterfae Alliance (MAFIA)
Ray Gun Publishing, 1994

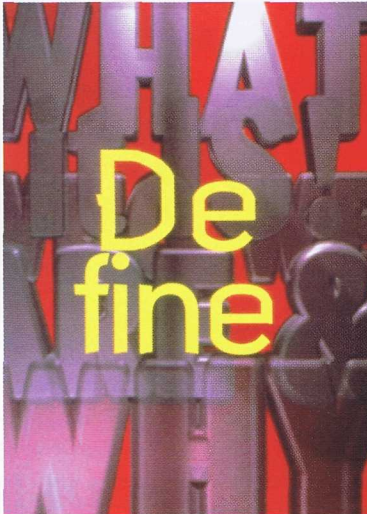
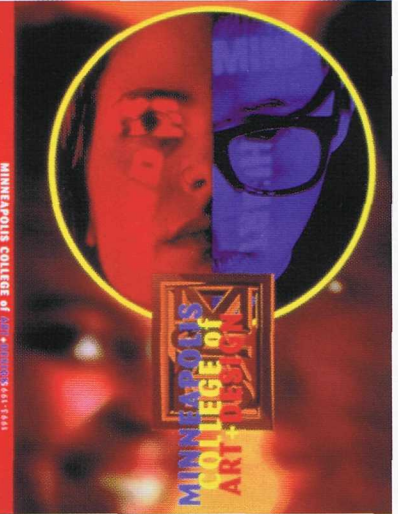

MCAD

tijdschrift voor Minneapolis College
for art + Design, 1994

Media Center and 3D Shop
ARE AMONG THE BEST-EQUIPPED ANYWHERE, AND OUR COMPUTER CENTER IS A LEADER IN THE QUANTITY AND CAPABILITY OF ITS STATE-OF-THE-ART, CUSTOMIZED EQUIPMENT. Campus facilities contemporary **Wash Building**, historic **Marlboro Building** and 212 student apartment complex. Located in the heart of Minneapolis in a predominantly residential neighborhood of Victorian homes and broad-stone apartment buildings, MCAD shares a city block with The Minneapolis Institute of Art and the Children's Theatre Company. THE FACILITIES ARE SO EXTENSIVE HERE, THERE'S A NEVER-ENDING SUPPLY OF THINGS TO DO. EVERY MACHINE YOU COULD EVER WANT AND ALL THE SPACE TO DO IT. MCAD IS A SOPHISTICATED AND PROFOUND PLACE, WITH PEOPLE WHO CARE A LOT ABOUT WHAT THEY TEACH. Steve Handy '93, Fine Arts, Fortsnell, Minnesota: "I HAD MACHINERY PHOBIA WHEN I CAME TO MCAD, BUT SINCE I BECAME FAMILIAR WITH THE 3D SHOP, I WAS HOOKED. NOW I'M MAJORING IN FINE ARTS WITH AN EMPHASIS IN SCULPTURE." Nancy Rice '93, Fine Arts, Fridley, Minnesota: "I WASN'T EXPECTING THE FULL EXTENT OF THE FACILITIES HERE, ESPECIALLY IN THE COMPUTER AREA. WHEN I ARRIVED AT SCHOOL, I NEVER EVER THOUGHT ABOUT COMPUTERS. I MEAN, I'D NEVER TOUCHED A COMPUTER BEFORE I CAME HERE. NOW, IF YOU'RE EVER LOOKING FOR ME AT 2:30 IN THE MORNING, I'LL PROBABLY BE IN THE COMPUTER LAB." Bill Rudy, Foundation Studies, Waukegan, Wisconsin.

Minneapolis College of Art and Design
IS A PRIVATE COLLEGE THAT FOCUSES EXCLUSIVELY ON THE EDUCATION OF UNDERGRADUATE AND GRADUATE STUDENTS IN VISUAL ART AND DESIGN. LOOK CLOSELY AT OUR CURRICULUM, MEET OUR PEOPLE—STUDENTS, FACULTY, STAFF, ALUMNI, HEAR THEIR PHILOSOPHIES ABOUT TEACHING, LEARNING AND WORKING. TOUR OUR FACILITIES, ESPECIALLY OUR CONSTANTLY EXPANDING COMPUTER CENTERS AND UNPARALLELED MEDIA CENTER. ALONG THE WAY, ASK ABOUT MCAD'S CONNECTIONS—IN MINNEAPOLIS, ST. PAUL, NEW YORK, LOS ANGELES, FLORENCE, ITALY, OSAKA, JAPAN, AND THE PROFESSIONAL WORLDS OF ART AND DESIGN. Ask about life, values, and the cost of living in the American heartland, and about the big differences between MCAD and university and technical school programs. Find out about student apartments on campus, financial aid and scholarships. If your goal is to be an original thinker, then you should go to a school that has the faculty and the programs that will help you think that. IT'S IMPORTANT TO STUDY THE EXTREMES, QUESTION CONVENTIONS. MCAD TEACHES YOU TO THINK ABOUT WHAT YOU DO BEFORE YOU DO IT. MCAD was founded in 1898 in a modest studio above a bakery. Today our campus shares a city block with a major art museum and children's theater. Our curriculum is based on the belief that to become a professional artist or designer, one must study theory and skills, form and content. Its Fine Arts, Design, Media Arts, Foundation Studies and Liberal Arts programs teach students how to think conceptually, to analyze and theorize, to solve problems and to make art. The entire curriculum is strongly enhanced by the power of the computer, regarded at MCAD as a study resource able to library books, slides, video tapes and tools.

WE WORK WITH STUDENTS ON AN INDIVIDUAL BASIS TO DEVELOP SELF-DISCIPLINE AS WELL AS CREATIVITY. EVERYONE STARTS AT A DIFFERENT PLACE AND GROWS IN DIFFERENT WAYS. MCAD has many extras compared to other art and design programs—a curriculum that encourages exploration, spacious studios, state-of-the-art equipment, a vibrant city that values the arts. At MCAD's core are an experienced and talented faculty; motivated and curious students; classes in which students receive much personal attention; and a vigorous liberal studies program that prepares you for your future as a visual artist. Everything leads to the highest standards of accomplishment. The skills of the hand, eye, heart and mind are the source of our concern.

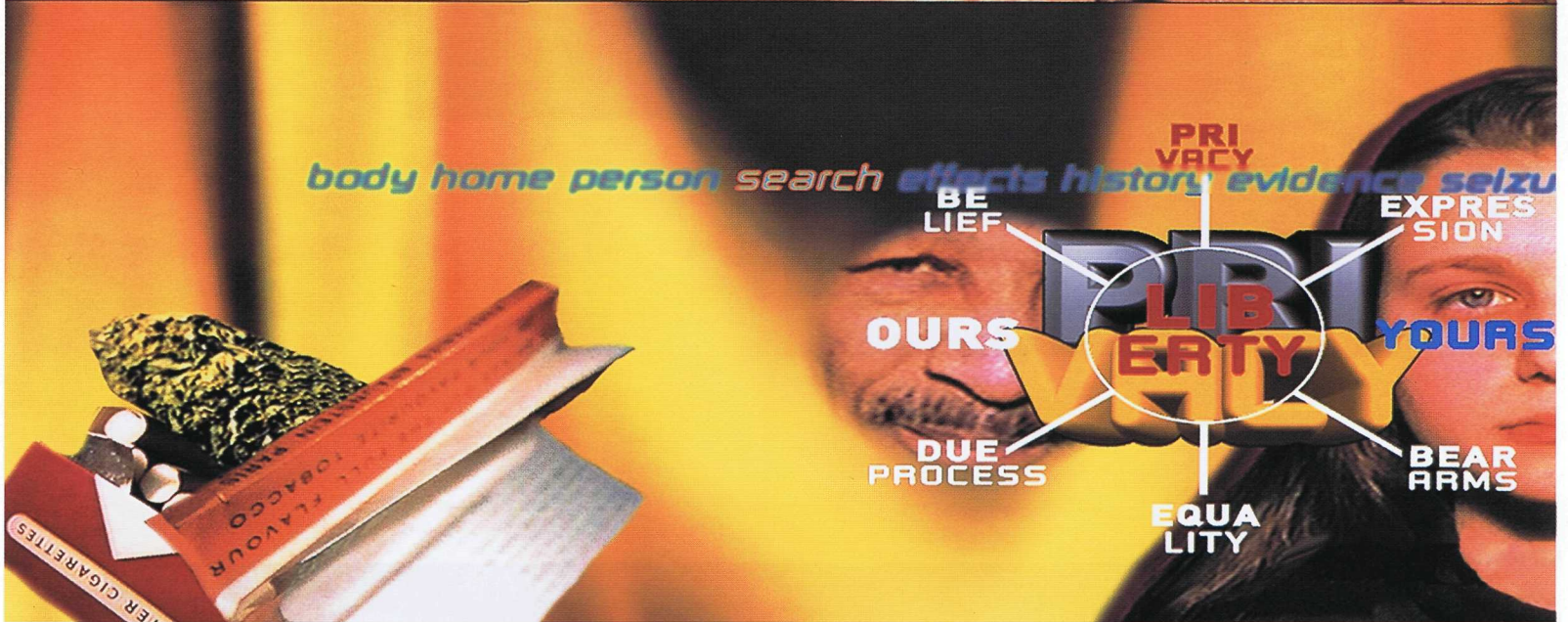
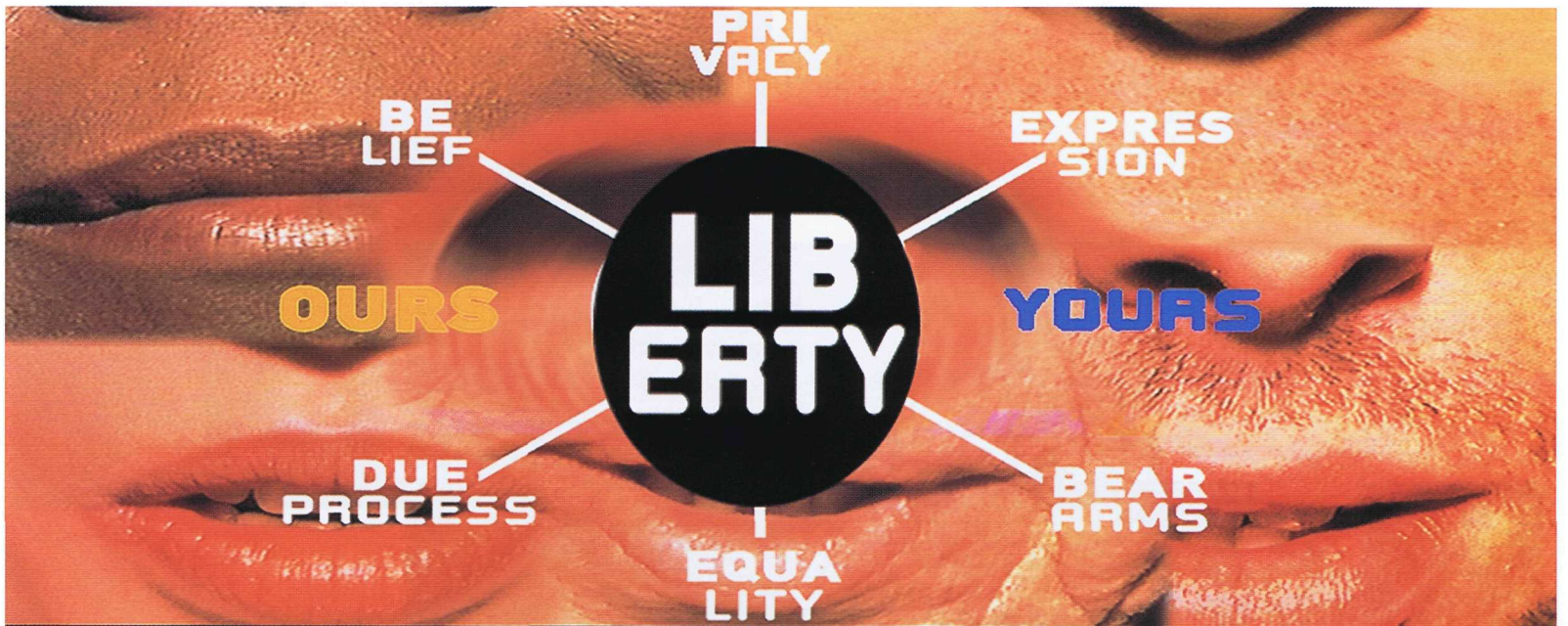
MCAD lets you follow your dreams.

CD-omslag

Pleasure Deluxe, 1994
voor de avant/klassieke composities
van Todd Levin

46

Burden + Protection

'Digital Campfires: Stories of Life and liberty' is een project-in-wording voor Walker Art Centre in Minneapolis. Curator Laurie Haycock Makela (ontwerper en echtgenote van Makela) en installatie-ontwerper Mike McCoy (van Farnstrom / McCoy, Chicago) maken, in samenwerking met designbureau Reverb in Los Angeles (van o.a. Lorraine Wilde), een "berg van interactieve presentaties", die het belang van technologie en nieuwe media voor de samenleving en de democratie wil illustreren.

P. Scott Makela ziet zijn bijdrage in het project vooral als een oproep "om nieuwe, niet-partijpolitieke visies te ontwerpen op burgerschap. Ik wil het in een aantal interactieve en filmachtige micro-drama's hebben over de urgentie van individuele rechten als vrijheid van meningsuiting, gelijke kansen en het recht om wapens te dragen".

ScreaM

still uit videoclip van Michael Jackson, 1995

P. Scott Makela

Living Surfaces

affiche voor The American Centre of Design
1993

